

νώσκων τις ἔτι τὰ προγράμματα τοῦ Βακουνίν καὶ τοῦ Μάρξ, προγράμματα ἅτινα τῷ 1875, ὅτε ἔγραφε τὸν πρόλογον αὐτοῦ ὁ Καβαλλόττης, ἤχμαζον καὶ ἐλατρεύοντο παρὰ πολυαρίθμοις ὁμάσι τῶν μεγαλοπόλεων τῆς Εὐρώπης, ἤθελε ζητήσει νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν μελέτην τῆς ἀρχαιότητος ὅπως ἀνεύρῃ ἐν αὐτῇ βάσεις τινὰς ἐδραίας ἀνθρωπίνης καὶ λογικῆς κοινωνίας. Αἱ ὅπως οὖν παράτολμοι ιδέαι τοῦ Πλάτωνος ἐν τῇ Πολιτείᾳ αὐτοῦ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀθωότατα παίγνια ἀπέναντι διδασκαλιῶν τοῦ Βακουνίν οἷαι αἱ ἐξῆς: «Ὁ ληστής εἶναι ὁ ἀληθινὸς ἥρως, ὁ ἐκδικητὴς τοῦ λαοῦ, ὁ ἀδιάλλακτος τοῦ Κράτους πολέμιος, ὁ ἀληθινὸς καὶ ἐν ἐνεργείᾳ, ἐπαναστάτης ἄνευ τῶν ἐν τοῖς βιβλίοις ἀντλουμένων ρητορικῶν φρασεολογιῶν.» «Μὴ παραδεχόμενοι, λέγει ἀλλαχοῦ, οὐδεμίαν ἐνέργειαν ἢ τὴν τῆς καταστροφῆς διακηρύττομεν ὅτι αἱ μορφαὶ ὑφ' ἃς πρέπει νὰ ἐκδηλῶται ἡ ἐνέργεια αὕτη δύνανται νὰ ᾧσι ποικίλαι, ἥτοι τὸ δηλητήριο, ἡ ἀγχόνη κτλ.» Τοιαυτὰ εἰσι φυσικῶ τῷ λόγῳ τὰ προϊόντα, ἅτινα οἶονεὶ ἀναποδράστως γεννῶνται ἐκεῖ ὅπου κλείεται τὸ στόμα τῶν πολιτῶν, δεσμεύεται ἡ γλῶσσα καὶ καθείργεται ἡ δοιάνοια, ἐκεῖ ὅπου ὁ δεσποτισμὸς ἀγωνίζεται νὰ καταστρέψῃ ἱστορικὰς ἐθνικότητας, νὰ ἐξισώσῃ τὰ ἐθνολογικὰ ἀναστήματα κόπτων τὰς κεφαλὰς τῶν ὑπερεχόντων ἐν τοῖς ἀναστήμασι τούτοις. Εἶναι δὲ ἄξιον προσοχῆς καὶ μελέτης ὅτι ὁ Βακουνίν συνέλαβε τὰ καταστρεπτικὰ ἐκεῖνα σχέδια οὐχὶ ὅτε ἔζη ἐν τῇ κυρίῳ πατρίδι αὐτοῦ, ἀλλ' ὅτε εἶδε μετὰ ἀγρίας ἀγανακτήσεως τὴν κυβέρνησιν αὐτοῦ προσπαθοῦσαν νὰ ἐξαλείψῃ πᾶν ἵχνος Πολωνικῆς ὑπάρξεως, ὅτε ἀ-